

**Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Catedra de psihologie**

**CURRICULUM
la unitatea de curs**

ASISTENȚA PSIHOLAGICĂ A PERSOANELOR CU HIV/SIDA
(denumirea unității de curs)

Ciclul I - studii superioare de licență

Codul și denumirea domeniului general de studii: 031 Științe sociale și comportamentale

Codul și denumirea specialității: 0313.1 Psihologie

Forma de învățământ: Învățământ cu frecvență

Autor:

Asist.univ., Natalia GUȚU

(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

(semnătura)

BALȚI, 2018

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de psihologie

Procesul-verbal nr. 7 din 27.02.2018

Șefa Catedrei de psihologie _____
(semnătura)

Conf.univ., dr., Silvia Briceag
(titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

Discutat și aprobat la ședința Consiliului Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte,

Procesul-verbal nr. 6 din 01.03.2018

Decanul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

_____ Conf.univ., dr., Lora Ciobanu
(semnătura) (titlu didactic, titlu științific Prenume NUME)

1. Informații de identificare a cursului

Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Catedra de psihologie

Domeniul general de studii: 031 Științe sociale și comportamentale

Domeniul de formare profesională la ciclul I: Psihologie

Denumirea specialității / programului de master: Psihologie

Administrarea unității de curs: Asistența psihologică a persoanelor cu HIV/SIDA

(denumirea unității de curs)

Codul unității de curs / modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea Orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			curs	seminarii	laborator	studiu individual		
S.06.A.149	4	120	30	30	-	60	examen	romana

Anul de studii și semestrul în care se studiază: Anul III, semestrul VI.

Statutul: disciplină la liberă alegere.

2. Integrarea cursului în programul de studii

Asistența psihologică a persoanelor cu HIV/SIDA, ca disciplină de studii la libera alegere, are ca scop cunoașterea profilului psihologic al persoanelor cu HIV/SIDA și a specificului de intervenție psihologică.

Disciplina scoate în evidență problemele psihologice, psihosociale, sociomedicale cu care se confruntă persoanele infectate și afectate de infecția HIV și impactul acestora asupra evoluției bolii, personalității bolnavului.

Cunoașterea condițiilor, factorilor, cauzelor discriminării și stigmatizării persoanelor cu HIV pozitiv va permite studenților să înțeleagă mecanismul manifestărilor psihocomportamentale, specificul crizelor afective în diferite etape de evoluție și adaptare la diagnostic, importanța asistenței psihologice a persoanelor infectate și afectate în toate etapele evoluției bolii.

În cadrul cursului studenții urmează să însușească în sistem de cunoștințe, abilități speciale care le vor permite să înțeleagă problemele psihologice a persoanelor cu HIV/SIDA; conținutul și specificul asistenței psihologice a persoanelor cu HIV/SIDA; rolul psihologului în prestarea serviciilor psihosociale persoanelor date.

3. Competențe prealabile

Pentru a studia acest curs studenții trebuie să posede competențe de identificare a particularităților de personalitate, a situațiilor de problemă/conflict cât și a strategiilor psihologice posibile de atenuare a acestora; În proiectarea și realizarea intervențiilor psihologice să se respecte principiile, normelor și valorilor eticii și deontologiei profesionale.

4. Competențe dezvoltate în cadrul cursului

CP1. Operarea cu concepte fundamentale în domeniul psihologiei și utilizarea acestora în comunicarea profesională.

CP3. Evaluarea critică a situațiilor problematice și a soluțiilor posibile în psihologie.

CP4. Evaluarea psihologică a individului, grupului și organizației.

CP5. Proiectare și realizarea intervențiilor psihologice.

CP6. Relaționarea și comunicarea interpersonală specifică domeniului psihologiei prin valorificarea informațiilor, vizind varii contexte socio-umane și de identitate națională.

CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii și deontologiei profesionale în cadrul propriei strategii de muncă.

CT2. Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă plurispecializată și aplicarea de tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei.

5. Finalitățile cursului

La finalul studierii disciplinei studentul va fi capabil:

- Să cunoască și înțeleagă dinamica apariției și răspândirii epidemiei HIV/SIDA;
- Să recunoască manifestările psihologice a persoanele cu HIV/SIDA;
- Să explice și interpreteze specificul psihocomportamental al persoanelor cu HIV;
- Să elaboreze profilului psihocomportamental a persoanelor cu HIV ;
- Să proiecteze strategii de intervenție psihologică în corespundere cu funcțiile și rolul psihologului, bazate pe pe respectarea Codului deontologic al psihologului;
- Să dezvolte atitudine responsabilă față de propriul comportament în mediul profesional, comunitate
- Să respecte diferențele de cultură, religie, vîrstă, etnie, statut, orientare sexuală etc.;

6. Conținuturi:

Introducere în problematica HIV/SIDA. Vulnerabilitatea și riscul sporit de infectare cu HIV.

Diagnosticul infecției HIV. Problemele psihologice a personalor cu HIV/SIDA -1. Problemele

psihologice a personalor cu HIV/SIDA- 2. Serviciile de asistență psihosocială destinate persoanelor

cu HIV/SIDA. Consilierea psihologică a persoanelor cu HIV/SIDA. Psihoprofilaxia transmiterii virusului HIV.

Distribuirea modulara

d/r	Unitățile tematice ale cursului	Nr. de ore 30/30			
		Studii cu frecvență la zi			
		Prelegeri		Seminare	
	Tema plan (puncte reper, aplicații practice p/u seminare)	Aud 30	l.i.dir 30	Aud 30	L30.i.dir.
1	Întroducere în problematica HIV/SIDA	4	4	2	2
	1.1.Conceptualizarea epidemiei HIV/SIDA. 1.2.HIV/SIDA din perspectivă istorică. 1.3.Ipoteze ale originii HIV. 1.4.Mituri despre vaccinul antiHIV. 1.5.Situația epidemiei HIV/SIDA în context global și național. Aplicații practice: • <i>Prezentarea listei de noțiuni/abrevieri de bază ce caracterizează problematica HIV/SIDA.</i> • <i>Elaborarea unui glosar explicativ utilizind termenii-cheie :HIV, SIDA, antigen, anticorp, infecție, boală, boală infecțioasă, sistemul imunitar, incidența, prevalența, epidemie, tratament antiretroviral, UNAIDS.</i>				
2.	Vulnerabilitatea și riscul sporit de infectare cu HIV	4	4	2	2
	2.1. Vulnerabilitate și risc la HIV. 2.2. Riscuri specifice asociate consumului de droguri injectabile. 2.3.Persoane ce prestează servicii sexuale contra plată-rescuri comportamentale. 2.4.Relațiile homosexuale-riscuri comportamentale. 2.5.Deținuții-riscuri comportamentale. Aplicații practice: 1. <i>Elaborați portretul psihocomportamental al persoanei cu HIV din fiecare grup cu risc sporit de infectare: CDI, LSC, BCB, deținuți.</i> 2. <i>Selectați și prezentați pentru a fi analizate studii</i>				

	<i>de caz unde se reflectă comportamente, relații sigure/nesigure a persoanelor din grupul de risc.</i>				
3.	Diagnosticul infecției HIV.	4	4	2	2
	3.1.Diagnosticul HIV/SIDA-genaralități. 3.2.Diagnosticul/ testarea infecției HIV. 3.3.Evoluția infecției cu HIV. - Etapele de adaptare la diagnostic. - Implicațiile psihologice ale diagnosticului HIV Aplicații practice: 1. <i>Descrierea unui sir de bariere, care împiedică accesul persoanelor la serviciile de consiliere și testare.</i> 2. <i>Elaborarea listei de motive de neadresare a persoanelor cu HIV la serviciile de tratament și suport.</i>				
4.	Problemele psihologice a personalor cu HIV/SIDA -1	4	4	4	4
	4.1.Problemele psihologice in perioada stabilirii / diagnosticarii infecției HIV. 4.2.Bunăstarea fizică și psihică a persoanelor cu HIV. 4.3.Cuplurile HIV discordante. 4.4. Familia si infectia HIV - Femeile și HIV, - HIV și sarcina. - Problemele cu care se confruntă familiile afectate de HIV/SIDA. 4.5.Aspecte psihosociale in infecția cu HIV/SIDA.. - izolarea și excluderea socială, - Integrarea socială a persoanelor infectate și afectate de HIV/SIDA în școală, comunitate și în muncă. 4.6.Stigma și desriminarea persoanelor afectate de HIV/SIDA - Condițiile și factorii discriminării și stigmatizării. - Factorii discriminării și stigmatizării. - cauzele discriminării și stigmatizării Aplicații practice: 1. <i>Prezentarea și analiza studiilor realizate in RM cu privire la stigmatizarea și discriminarea</i>				

	<i>persoanelor cu HIV/SIDA.</i> 2. <i>Prezentarea studiilor de caz și simularea diferitelor situații unde se manifestă stigma și discriminarea persoanelor cu HIV/SIDA.</i> 3. <i>Prezentarea și analiza listei cu termeni discriminatorii / non-discriminatorii pentru persoanele cu HIV.</i>				
5.	Problemele psihologice a persoanelor cu HIV/SIDA- 2	4	4	6	6
	5.1. Manifestările psihologice la persoanele cu HIV/SIDA. 5.2. Particularitățile imaginii de sine. 5.3. Particularitățile stimei de sine. 5.4. Particularitățile de relaționare. Legitățile schimbării comportamentului. 5.5. Problemele socioemoționale a persoanelor cu HIV. 5.6. Specificul statutului psihologic a copiilor/adoliscenților cu HIV. Aplicații practice: 1. <i>Selectarea și aplicarea instrumentelor psihologice în vederea psihodiagnosticului manifestărilor psihologice ale persoanelor cu HIV/SIDA.</i> 2. <i>Selectarea și aplicarea instrumentelor psihologice în vederea psihodiagnosticului manifestărilor afective ale persoanelor cu HIV/SIDA.</i> 3. <i>Elaborarea portretului psihocomportamental al persoanelor cu HIV/SIDA</i> 4. <i>Elaborarea profilului psihologic al persoanelor cu imaginea de sine, stima de sine deformată/scăzuă.</i> 5. <i>Elaborarea profilului psihologic al copiilor/adoliscenților cu HIV/SIDA.</i>				
6.	Serviciile de asistență psihosocială destinate persoanelor cu HIV/SIDA	2	2	2	2
	6.1. Locul și rolul psihologului în: 6.2. Instituțiile sociale care promovează politici sociale în domeniul HIV/SIDA în RM. 6.3. Serviciile socio-medice acordate persoanelor cu HIV/SIDA.				

	6.4.Îngrijirea paliativă a persoanelor cu HIV/SIDA 6.5.practicile de intervenție în sensibilizarea opiniei publice cu privire la persoanele afectate de HIV/SIDA. 6.6. Cadrul normativ și legislativ al Republicii Moldova în domeniul HIV/SIDA. Aplicații practice: 1. <i>Comparația activității desfășurate în cadrul instituțiilor de stat și a celor neguvernamentale pentru persoanele cu HIV.</i> 2. <i>Reflecție asupra rolului psihologului în promovarea și protecția drepturilor persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA.</i>				
7.	Consilierea psihologică a persoanelor cu HIV/SIDA	4	4	6	6
	7.1.Concept de consiliere a persoanelor cu HIV/SIDA. 7.2.Principiile consilierii persoanelor cu HIV. 7.3.Componentele emoționale ale contactului consultativ 7.4.Comunicarea în consiliere - Aspecte verbale și non-verbale ale comunicării. -Situații dificile în consiliere. 7.5.Proceduri și tehnici de consiliere 7.6.Greșelile posibile în consiliere. 7.7. Personalitatea și particularitățile individuale ale consilierului. 7.8.Consilierea pre-test HIV. 7.9.Consilierea post-test HIV în cazul - rezultatului pozitiv. - rezultatului negativ. - unui rezultat incert al testului. 7.10. Reacțiile psihologice la comunicarea rezultatului pozitiv. 7.11. Consilierea în situații specifice (femei însărcinate, grupuri vulnerabile față de infecția cu HIV). 7.12. . Consilierea copiilor/adolșcenților cu HIV. 7.13. . Consilierea persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA. 7.14. . Complanța la tratament. Aplicații practice: 1. <i>Prezentarea studiilor de caz și simularea diferitelor etape ale procesului de consiliere psihologică a persoanelor cu HIV/SIDA</i>				

8.	Psihoprofilaxia transmiterii virusului HIV	4	4	6	6
	8.1.Profilaxia primară, secundară și terțiară. 8.2.Educația pentru prevenirea HIV/SIDA. 8.3.Reguli generale de educație pentru sănătate. 8.4.Strategii de prevenire a transmiterii virusului HIV pe cale - parentală, - sexuală, - de la mamă la făt. 8.5.Programe de intervenție psihologica in caz de HIV/SIDA Aplicații practice: 1. <i>Elaborarea și prezentarea in power point conceptului Educația pentru sănătate.</i> 2. <i>Elaborarea unei liste cu practice și comportamente sigure legate de relațiile intime, contactul cu singele.</i> 3. <i>Elaborarea și prezentarea unui program de psihoprofilaxie a HIV/SIDA pentru diferite categorii de persoane (virstă, statut social).</i>				

7. Strategii didactice:

Expunere, exemplu demonstrativ, dezbateri, descoperire dirijată, sinteza cunoștințelor.
clarificare conceptuală, descoperirea dirijată, activitate în grup, studiu de caz.

8. Lucrul individual dirijat

Timpul total (ore pe semestru) al activ ităților de studiu individual dirijat pretinse studentului			
1. Descifrarea și studiul notițelor de curs	4ore	8. Pregătire prezentări orale	6ore
2. Studiu după manual, suport de curs	4ore	9. Pregătire examinare finală	4ore
3. Studiul bibliografiei minimale indicate	4ore	10. Consultații	2 ore

4. Documentare suplimentară în bibliotecă	4 ore	11. Documentare pe teren (Instituțiile de stat și ONG)	6 ore
5. Evaluarea proiectelor, programelor	8 ore	12. Documentare pe INTERNET	6 ore
6. Realizare teme, referate, eseuri, traduceri etc.	2 ore	13. Prezentări POWER POINT	8 ore
7. Pregătire lucrări de control	2 ore	14. Alte activități	
TOTAL ore studiu individual (pe semestru) =	60 ore		

9. Evaluare: *(forma, formula, exigente regulament, chestionar pentru proba evaluare finală, tematica tezelor de an).*

Forma de evaluare— examen în formă orală conform formulei: media evaluării curente / 0,6 + nota ex / 0,4 = nota finală.

10. Bibliografia

1. Bivol, Stela. Vulnerabilitatea femeilor din Republica Moldova la HIV și SIDA / Stela Bivol, Natalia Vlăduțescu ; Min. Sănătății al Rep. Moldova, Min. Muncii, Protecției Sociale și Familiei. – Chișinău, 2010. – 70 p. – ISBN 978-9975-66-209-3
2. Consiliere educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigiență și consiliere [online] / Coord. : Adriana Baban. – Cluj- Napoca, 2001. – 155 p. – Disponibil: <http://ru.scribd.com/doc/27976531/Adriana-Baban-Consiliere-Educatuala>
3. Consilierea pre- și post-test HIV - Asociația Română Anti-SIDA – ARAS [online]. – București : Speed Promotion, 2006. – 150 p. - ISBN: 10: 973-8942-03-9; ISBN: 13: 978-973-8942-03-5. – Disponibil: <http://www.hivnet.ro/wp-content/uploads/2008/11/consilierea-pre-si-post-test-hiv-mic1.pdf>
4. Consiliere pre- și post testare la HIV / Hepatitele virale B și C: Ghid metodic pentru consilieri [online]. – Chișinău, 2007. – 141 p. – Disponibil: http://www.ctv.aids.md/public/images/image/ghid_final.pdf
5. Concurs "Fii creativ - E în puterea ta să oprești infecția HIV" : Atragerea potențialului culturii și artei în activitatea de profilaxie și instruire în domeniul HIV și SIDA în Republica Moldova [album] / Coord.: UNESCO. – Chișinău : S.n., 2010. – 26 p.
6. Dicționar de psihologie / Roland Doron, Françoise Parot ; red. : D. Anzieu. – București : Humanitas, 1999. – 896 p. – ISBN 973-28-0821-7.
7. Gavrilovici, O. Ghid de asistență psihologică a persoanelor infectate și afectate HIV SIDA / O. Gavrilovici. – Iași : Editura Golia, 2004.
8. Ghidul voluntarului: Educația sexuală și prevenirea HIV/SIDA / Centru de informare și Documentare privind drepturile copilului din Moldova. – Chișinău : Trigraf-Tipar, 2002.

9. Informare și sensibilizare în problematica HIV/ SIDA: Ghid pentru serviciile de asistență socială / Andreea Blaglosov, Cătălina Constantin, Florin Lazăr, Anca Luca. – București : Psiho Cover, 2007. – 122 p. – ISBN 978-973-88502-0-0.
10. Malcoci, Ludmila. Discriminarea persoanelor HIV infectate // "Sociologia: interferențe naționale și internaționale". – 2012. – P.55 – 58. – Chișinău, 2012. – ISBN 978-9975-71-311-5.
11. Malcoci, Ludmila. Statutul socio-economic al persoanelor cu HIV : Studiu sociologic / Ludmila Malcoci ; Fundația Soros-Moldova, Programul Sănătate Publică. – Chișinău : Bons Offices, 2012. – 120 p. – ISBN 978-9975-80-595-7.
12. Mitrofan, I. Psihologia pierderii și terapia durerii / I. Mitrofan, D. Buzducea. – București : Editura Sper, 2002. – 206 p. – ISBN 973-8383-10-2.
13. Negruța, Ala. Profilul femeilor care trăiesc cu HIV / Ala Negruța ; Biroul Național de Statistică, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women). – Chișinău : [s. n.], 2016. – 24 p. – ISBN 978-9975-53-647-9.
14. Pravițchi, Galina. Asistența psihologică în dezvoltarea diagnosticului copiilor cu infecția HIV/SIDA / Galina Pravițchi // Vol.2. - – S.a. – P. 136-138.
15. Pritcan, V. Asistența socială a persoanelor cu HIV/SIDA și a comunităților afectate de HIV/SIDA: suport de curs la disciplina universitară / Valentina Pritcan, Anastasia Oceretnii, Ala Iațco. – Chișinău, 2012. – 72 p. – ISBN:978-9975-66-309-0.
16. Petrea, S. Copilul dumneavoastră și SIDA / S. Petrea. – București : Editura All, 1999.
17. Petrea, S. Curs de consiliere și testare pentru infecția cu HIV / S. Petrea, C. Flore. – București : Editura RO Media, 2002.
18. Public health benefits of partner notification for sexually transmitted infections and HIV : ECDC technical report / [Nicola Low et al.] ; European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) [Carte tipărită]. – Stockholm : ECDC, 2013. – 76 p. – ISBN 978-92-9193-4812.
19. Vameșu, C. Ghid de Asistență Psihologică a Persoanelor Infectate și Afectate de HIV/SIDA / C. Vameșu, S. Butu, Ș. Rădulescu. – Iași : Golia, 2004. – 104 p. – ISBN [973-86955-7-0](#)
20. Астахова, Л. В. Из опыта работы с ВИЧ-инфицированными детьми в условиях ДООУ / Л. В. Астахова, М. В. Жукова // Начальная школа плюс До и После. – 2010. – Nr 10. – P. 21-25.
21. Волков, Александр. А СПИД и ныне здесь... / А. Волков // Знание-сила. – 2011. – Nr 7. – P. 4-8.
22. Глазырина, Л. А. ВИЧ-инфицированные дети в детском саду / Воронин Е. Е., Глазырина Л. А., Загайнова А. И.... // Дошкольное образование : прил. к газ. "Первое сентября". – 2010. – 1-15 июля (Nr 13). – P. 7-10.
23. Джун, Карл. ВИЧ в тисках "цинковых пальцев" / К. Джун, Б. Левин // В мире науки. – 2012. – Nr 5. – P. 18-24.
24. Кулганов, В. А. Профилактика и лечение ВИЧ-инфекции у дошкольников / В. А. Кулганов // Дошкольная педагогика. – 2016. - Nr 4(119). –P. 4-6. – ISSN 1726-0973.
25. Райфшнайдер, Татьяна Юрьевна. Воспитательный потенциал образовательного учреждения в противодействии развитию эпидемии ВИЧ/СПИДа / Т. Райфшнайдер // Воспитательная работа в школе : Деловой журн. зам. директора по воспитательной работе. - 2012. - Nr 8. - P. 56-61.

26. Райфшнайдер, Татьяна Юрьевна. Школа в противодействии развитию эпидемии ВИЧ/СПИДа / Т. Ю. Райфшнайдер // Народное образование. – 2013. – Nr 1. – P. 117-120.
27. Уопнер, Джессика. Тяжкое бремя бедности : [СПИД в США] / Джессика Уопнер // В мире науки. – 2011. – Nr 10. – P. 62-64.

Chestionar evaluare finală

1. Determinați specificul și particularitățile epidemiei HIV/SIDA.
2. Identificați diferențele conceptuale ale noțiunilor vulnerabilitate și risc.
3. Proiectați caracteristicile comportamentale ale persoanelor dependente de droguri.
4. Proiectați caracteristicile comportamentale ale persoanelor ce prestează servicii sexuale contra plată.
5. Proiectați caracteristicile comportamentale ale persoanelor ce întrețin relații homosexuale și ale deținuților.
6. Evaluați implicațiile psihologice ale diagnosticului HIV pozitiv.
7. Caracterizați etapele adaptării la diagnostic.
8. Evaluați beneficiile consilierii și testării voluntare la HIV.
9. Caracterizați etapele evoluției infecției HIV.
10. Evaluați problemele psihosociale cu care se confruntă familiile afectate cu HIV.
11. Analizați problemele psihosociale cu care se confruntă cuplurile HIV discordante.
12. Analizați problemele psihosociale cu care se confruntă femeile cu HIV, HIV și sarcina.
13. Identificați condițiile și factorii stigmatizării și discriminării persoanelor cu HIV/SIDA.
14. Numiți și descrieți posibilele manifestări psihologice/reacții ale persoanelor la boală.
15. Analizați comportamentul psihosocial al persoanelor cu HIV.
16. Determinați particularitățile imaginii de sine a persoanelor cu HIV.
17. Caracterizați problemele psihoemoționale a persoanelor cu HIV.
18. Caracterizați particularitățile statutului psihologic a copiilor/adolescenților cu HIV pozitiv.
19. Specificați conceptul, principiile și componentele de bază ale consilierii persoanelor cu HIV.
20. Prezentați specificul comunicării în consilierea persoanelor cu HIV/SIDA
21. Evaluați calitățile și competențele psihologului necesare în lucrul cu persoanele cu HIV.
22. Caracterizați consilierea pre-test HIV.
23. Caracterizați consilierea post-test HIV.
24. Analizați situațiile dificile în consiliere.
25. Analizați greselile posibile în consilierea persoanelor cu HIV/SIDA
26. Determinați rolul psihologului în tratamentul persoanelor cu HIV.

27. Prezentați strategii de psihoprofilaxie a virusului HIV.
28. Analizați eficiența implicării psihologului în diverse practici de intervenție, în sensibilizarea opiniei publice cu privire la problema HIV/SIDA.